

רשומות

הצעות חוק

13 ביוני 1994

2278

ד' בתמוז התשנ"ד

עמוד

478	הצעת חוק המחשבים, התשנ"ד-1994
	תיקונים עקיפים:
	פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971
	חוק האונת סתר, התשל"ט-1979
	פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר והיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969
486	הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 16) (הוצאת מעוקלים בנוכחות קטין), התשנ"ד-1994
486	הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 17) (הוצאה לפועל בעניני מזונות), התשנ"ד-1994
	הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 10) (תנאי כשירות של מנכ"ל ויו"ר
487	דירקטוריון), התשנ"ד-1994
488	הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 25) (סדרי הדין בועדה), התשנ"ד-1994
488	הצעת חוק שירות בטהון (תיקון מס' 7) (קריאה לשירות מילואים), התשנ"ד-1994

הצעת חוק המחשבים, התשנ"ד-1994

פרק א' - הגדרות

1. בחוק זה - הגדרות

"מחשב" - מכשיר הפועל באמצעות תוכנה לביצוע עיבוד אריתמטי או לוגי של נתונים, ציודו ההיקפי ומערכות התקשורת המחוברות אליו, לרבות מערכת מחשבים, אך למעט מחשב עזר;

"מחשב עזר" - מחשב אשר סוגל לביצוע פעולות הישוב אריתמטיות בלבד ופעולות הלוואי הכרוכות בביצוע פעולות כאמור;

"תוכנה" - קבוצת הוראות שסוגלה לגרום לתיפקוד של מחשב או לביצוע פעולה על-ידי מחשב, בין שהיא רשומה בכתב או בדרך אחרת ובין שהיא מגולמת, מוטבעת או מסומנת במכשיר או בחפץ באמצעים אלקטרוניים, אלקטרומגנטיים, אלקטרוכימיים, אלקטרואופטיים או באמצעים אחרים, בין שהיא טבועה או אחודה עם המחשב באופן כלשהו ובין שהיא נפרדת ממנו, והכל אם היא מיועדת לשימוש במחשב;

"מידע" - נתונים, סימנים, מושגים או הוראות - למעט תוכנה - המובעים בצורה מתאימה למסירה, לפירוש או לעיבוד על ידי מחשב בלבד, והמאוחסנים במחשב או באמצעי אחסון אחר, ובלבד שהנתונים, הסימנים, המושגים או ההוראות מיועדים לשימוש במחשב;

"פלט" - נתונים, סימנים, מושגים או הוראות, המופקים, בכל דרך שהיא, על ידי מחשב;

"הומר מחשב" - תוכנה או מידע.

ד ב ר י ה ס ב ר

מ ב ו א

(ה) התאמת החקיקה הקיימת בתחום דיני האונת הסתר למציאות המיוחדת בתחום המחשבים.

הצורך בחקיקת חוק מחשבים הוכר על-ידי מדינות רבות, אשר קבעו הוראות מיוחדות לענין זה, וביניהן בריטניה, ארצות הברית (הן במישור הפרלמנטרי והן במישור המדינתי), איטליה, אוסטרליה, גרמניה, שבדיה, צרפת, אוסטרליה, יפן ועוד.

נושא אשר החוק המוצע אינו מטפל בו, הוא זכויות היוצרים לגבי הומר מחשבים. כחינה מקיפה של הסוגיה נמצאת כעת לפני ועדה מיוחדת, העוסקת ברפורמה של דיני זכויות יוצרים.

סעיף 1 להגדרת "מחשב" - מוצע להגדיר את המחשב על פי אופי פעילותו; כן מוצע שהחוק יחול גם על ציודו ההיקפי של המחשב וגם על מערכות תקשורת המחוברות אליו, שכן פגיעה או שיבוש בכל אחד מהם עלול לפגוע בתיפקוד המחשב. ההגדרה כוללת גם את המחשב האישי שכן המחשבים האישיים משמשים, לא אחת, גם למטרות עסקיות, מדעיות ואחרות.

להגדרת "מחשב עזר" - מוצע שהחוק לא יחול על מחשב אשר מסוגל לבצע רק פעולות הישוב אריתמטיות.

הצעת חוק המחשבים, התשנ"ד-1994, המוגשת בזה הנה פרי עבודתו של צוות בין משרדי ובין תחומי שמינה שר המשפטים. הצורך בחקיקת חוק שיאגד בתוכו את מכלול החיובים הנוגעים למחשב התעורר מהטעמים האלה:

(א) המקום המרכזי שהמחשב תופס בכל שטחי הפעילות של החברה המודרנית מחייב חקיקה כדי להגן כראוי על האינטרסים המגוונים המקודמים על-ידי המחשב;

(ב) התגברותה של עבריינות המחשבים והקשיים בהתאמת דיני העונשין והנזיקין הקיימים לשימוש לרעה במחשבים, מחייבים היערכות חקיקתית מתאימה, הן ברין הפלילי והן ברין האזרחי;

(ג) לאור אופיו המיוחד של המחשב, על ההומרה ועל התוכנה הנוגעות לו, מתבקשים גם תיקונים בדיני החיפוש והתפיסה אשר יהלמו אופי מיוחד זה, ויאפשרו לגופי החקירה לבצע תפקידם כראוי;

(ד) קבילות פלט מחשב כראיה, כשהוא רשומה עסקית או מוסדית; נושא זה, של קבילות פלט, הוא בעל חשיבות מרכזית מבחינה מעשית;

פרק ב' – עבירות מחשב

2. העושה ביודעין וללא רשות בדין אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים – הפריעה לתיפקוד
- (1) משבש את פעולתו התקינה של מחשב;
- (2) מפריע לעשות שימוש במחשב או בחומר מחשב, או מפריע לגישה בדין אליהם.
3. המשמיד דבר המגלם חומר מחשב, מוחק חומר מחשב או גורם לשינוי בו, ביודעין וללא רשות בדין, דינו – מאסר שלוש שנים.
- השמדת חומר מחשב, מחיקתו או שינוי בו
4. (א) העושה ביודעין אחת מאלה, דינו – מאסר חמש שנים –
- (1) מעביר לאחר או מאחסן במחשב מידע כוזב או מפעיל מחשב עם מידע כדי שתוצאת השימוש במידע תהיה מידע כוזב או פלט כוזב;
- (2) עושה, מעביר לאחר או מאחסן במחשב, תוכנה, כדי שתוצאת השימוש בה תהיה מידע כוזב או פלט כוזב, או מפעיל מחשב תוך שימוש בתוכנה כאמור.
- (ב) "מידע כוזב" ו"פלט כוזב" – מידע או פלט שיש בהם כדי להטעות, בהתחשב במטרות השימוש בהם.
- מידע כוזב או פלט כוזב

דבריו הסבר

סעיף 3 ההוראה נועדה להחיל את האיסור של גרימת נזק לרכוש מוחשי, גם על גרימת נזק לרכוש מופשט – דהיינו חומר מחשב. גרימת נזק לחומר מחשב יכול שתיעשה בדרך של השמדה, שינוי או מחיקה.

קיימת חשיבות רבה בהגנה על שלמות חומר מחשב. המדובר בחומר אשר השקעה ביצירתו ובאיסופו עבודה רבה, ואשר כולל כמויות גדולות של מידע, המשרת מטרות ציבוריות, עסקיות או חברתיות; שינוי או השמדה של חומר מחשב יכולים להיעשות גם ללא השארת עקבות של פעילות פיזית, והקושי לגלות את העבריון מצדיק עונש מרתיע; וכן לא מן הנמנע כי העבירה לא תתגלה במועד ביצועה, דבר העלול לגרום נזק נוסף.

סעיף 4 ההוראה נועדה בעיקרה להתמודד עם התופעה החמורה של זיוף, מרמה או גניבה באמצעות מחשב.

מוצע שסעיף העבירה יתייחס הן לפעולות של העברת מידע כוזב, הן לפעולות של אחסונו במחשב, והן לפעולות שכתוצאה מהן מתקבל מידע כוזב או פלט כוזב.

מוצע לקבוע עבירה מיוחדת לעשיית תוכנה, אחסונה במחשב או העברתה לאחר במטרה ליצור מידע כוזב או פלט כוזב.

להגדרת "תוכנה" – מוצעת הגדרה רחבה, הכוללת את כל אמצעי ההכעה של תוכנה.

להגדרת "מידע" – מוצע שההגדרה תכלול רק נתונים בשפת מחשב האגורים במחשב. על מנת שההגנה המיוחדת והמחמירה לפי החוק המוצע, תחול רק על חומר הזמין למחשב.

להגדרת "חומר מחשב" – כיוון שמרבית ההוראות מתייחסות הן למידע והן לתוכנה, מוצע לטבוע מושג המאגד את שני המונחים.

פרק ב' – כללי

הצורך בפרק זה נובע בעיקר מכך שהוראות עונשיות שונות, העשויות להיות רלוונטיות לענין השימוש לרעה במחשב, עניינן הגנה על אינטרסים מוחשיים, כגון הסגת גבול או גניבה. מוצע על כן לקבוע הוראות עונשיות מיוחדות להגנה על אינטרסים מופשטים – חומר מחשב.

כמו כן, לאור האינטרס החברתי להגנה מיוחדת מפני שימוש לרעה במחשב, מוצע לקבוע עבירות מיוחדות לענין זה גם אם קיימים איסורים אשר ניתן למצוא להם אחיזה בהוראות דיני העונשין הקיימות.

סעיף 2 מטרת ההוראה המוצעת היא לתת הגנה לשימוש במחשב, במידע או בתוכנה; זאת מתוך הכרה בחשיבות המיוחדת שתופס המחשב בחיי היום יום.

- שימוש במחשב תוך חריגה מהרשאה
5. הורשה אדם כדין לעשות שימוש במחשב או בחומר מחשב, אך ביוודעין עשה בהם שימוש כשהוא חורג מהמטרה שלמענה ניתנה הרשות, דינו – מאסר ששה חודשים; גרם אגב השימוש נזק של ממש, דינו – מאסר שלוש שנים.
6. החודר ביוודעין וללא רשות כדין למחשב, דינו – מאסר שלוש שנים; לענין זה, "הדירה למחשב" – התקשרות או התחברות עם מחשב, אך למעט הדירה למחשב שהיא האזנה לפי חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979.¹
7. העושה מעשה האסור לפי סעיף 6 כדי לעבור עבירה על פי כל דין, למעט על פי חוק זה, דינו – מאסר חמש שנים.
8. (א) העורך חומר מחשב באופן שמסגלו לגרום נזק או שיבוש לחומר מחשב או למחשב, בלתי מסוימים, והוא עורכו כדי לגרום נזק או שיבוש לחומר מחשב או למחשב, מסוימים או בלתי מסוימים, דינו – מאסר חמש שנים.
- (ב) המעביר לאחר או המחזיר למחשב של אחר חומר מחשב אשר סוגל לגרום נזק או שיבוש כאמור בסעיף קטן (א), וזאת כדי לגרום נזק או שיבוש כאמור, דינו – מאסר שבע שנים.
9. העושה מעשה האסור על פי חוק זה כדי לפגוע במדינת ישראל, בבטחונה, ברכושה, בכלכלתה, או בקשרי התחבורה או התקשורת שלה, דינו – מאסר עשר שנים.
- מטרה לפגוע במדינה

ד ב ר י ה ס ב ר

- 5 סעיף 5 מוצע לקבוע כי עשיית שימוש במחשב או בחומר מחשב בחריגה מרשות תהווה עבירה. דוגמה לשימוש כאמור הינה הפעולה המכונה גניבת זמן-מחשב.
- 6 סעיף 6 הוראה זו נועדה לטפל בהסגת גבול במחשב בדרך של התקשרות או התחברות עם המחשב. הנושא מצדיק קביעת עבירה מיוחדת לאור הקושי לאתר את העבריינים והפוטנציאל לכיצוע עבירות נוספות הטמון בפעולת החריגה למחשב.
- 7 סעיף 7 מוצע להחמיר עם מי שחודר למחשב שלא ברשות כדין, כאשר החריגה מלווה במטרה עבריינית נוספת. במקרה זה לא משמשת החריגה למחשב כמטרה לעצמה, אלא כאמצעי הכנה למטרה עבריינית אחרת, וככזו היא מהווה פעילות עבריינית חמורה יותר.
- 8 סעיף 8 מוצע לאסור שני סוגים של פעילות מזיקה ולקבוע אותם כעבירות: האחד, המוצע בסעיף קטן (א), יצירתו של חומר המחשב המזיק – "הנגיף". יצירתו של חומר מסוכן זה, במטרה לגרום בכך נזק לקבוצה מסוימת או בלתי מסוימת של אינטרסים, יש בו פוטנציאל סיכון מיוחד, ולכן מוצע לקבוע זאת כעבירה אשר העונש עליה הוא מאסר חמש שנים.
- 9 סעיף 9 מוצע לקבוע עבירה מיוחדת לגבי מי שעובר עבירה לפי החוק המוצע, במטרה לפגוע במדינת ישראל ובפעולותיה השונות כמפורט בסעיף ולקבוע עונש מאסר של עשר שנות מאסר לעבירה כאמור.
- פרק ג' – כללי
- מטרתו של פרק זה היא להגן על האינטרסים השונים של בעלי מחשב והמשתמשים בו.
- דיני הנזיקין אינם מספקים כיום הגנה ראויה לאינטרסים הנוגעים לשימוש במחשב ובחומר מחשב, לשמירה על זכותו של בעל המידע ועל שלמותו של המידע, הקושי כיום נובע משני גורמים עיקריים: ראשית, דיני הנזיקין אינם מגינים על אינטרס השימוש במיטלטלין אלא רק על היבט ההחזקה בהם, ולכן הפרעות לשימוש לא ייכללו בגדר הפעולות העולליות. לאור ערכו התפקודי של המחשב יש צורך לקבוע עוללה מיוחדת בנדרן, הקושי השני ענינו אופיו המופשט של המידע. העוללות הרכושיות, כמו גזל, אינן מספקות הגנה אלא לנכסים אשר ניתן להחזיק בהם ומבאן שאינן רלבנטיות להגנה על מידע, כך למשל יקשה לבסס עילת תביעה לענין מחיקת מידע שאגור באמצעים אלקטרוניים במחשב הזולת.
- ¹ ס"ח התשל"ט, עמ' 118.

פרק ג' – נזיקין

10. (א) המעשים המנויים להלן הם עוולות על פי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]² – עוולות בנזיקין
- (1) שיבוש, שלא בהסכמה כדין, של מחשב או של חומר מחשב;
- (2) עיבוב של מחשב או של דבר המגלם חומר מחשב, שימוש באלה או גזילתם, הכל שלא בהסכמה כדין.
- (ב) לענין סעיף זה, "שיבוש" – לרבות –
- (1) שיבוש פעולתו התקינה של מחשב;
- (2) הפרעה לשימוש במחשב או בחומר מחשב, או לגישה כדין אליהם;
- (3) מחיקת חומר מחשב או גרימת שינוי בו.
11. בתובענה שהוגשה לפי פרק זה, על הנתבע הראיה כי המעשה שעליו מתלוננים נעשה חובת ההוכחה בהסכמה כדין.
12. לא יינתן פיצוי בתובענה שעילתה בפרק זה, אלא אם כן הוכח, כי הנזק נגרם עקב פיצויים התרשלותו של הנתבע.
13. פרק זה אינו בא לגרוע מזכויות הנפגע לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש], או לפי כל דין שמירת זכויות אחר.

דברי הסבר

המידע שנמצא בהם. לענין זה אין המיטלטלין בהם מגולם חומר המחשב, חפץ ככל חפץ אחר; העיקר במיטלטלין אלה הוא המידע הגלום בהם ולא החפץ המכיל אותו.

סעיף 11 מוצע להעביר אל הנתבע את נטל ההוכחה ביחס לקיומה של הסכמה כדין לפגיעה, זאת בדומה לדין הקיים ביחס להסגת גבול ולעיכוב בדיני הנזיקין.

סעיף 12 מוצע לקבוע הוראה מיוחדת לענין סעד הפיצוי בשל נזק, ולקבוע כי לא תהיה חבות לפיצוי אלא אם כן הפגיעה היתה כרוכה באשם; בדרך זו לא יהויב בפיצוי מי שגרם נזק בשגגה.

הסעיף נוקט לשון "התרשלות", מונח הכולל גם מעשים מכוונים מאחר שלפי פקודת הנזיקין ההנהגות של התרשלות כוללת גם מעשים המתבצעים ככוונה תחילה.

סעיף 13 תהוראות המוצעות בפרק זה נועדו להוסיף על הזכויות המוקנות היום כדין לנפגע; בסעיף זה מוצע לקבוע זאת מפורשות.

מוצע שלא לקבוע הוראה למחשב כעוולה מיוחדת. אילו נקבעה עוולה כזו משמעותה היתה שגם מידע שאיננו סוד מסחרי או מידע אישי-פרטי, היו זוכים להגנה קניינית כוללת רק משום אמצעי האחסון של המידע; הגנה כזו היא רחבה מדי, ועדיף להותיר נושא זה לתחולתם של הדינים הכלליים כמו דיני טרדות מסחר ודיני הגנת הפרטיות.

סעיף 10 מוצע לקבוע עוולות על פי פקודת הנזיקין [נוסח חדש], באותם המעשים שרואים בהם עבירות בפרק א', קביעה זו מוצעת מאחר שלפי המצב המשפטי הקיים יתקשו דיני הנזיקין לספק הגנה הולמת.

על כן מוצע לקבוע בסעיף קטן (א1) עוולה של שיבוש של מחשב ושל חומר מחשב, מונח הכולל לפי סעיף קטן (ב), גם הפרעה ומחיקה. כן מוצע לקבוע בסעיף קטן (א2) עוולה המגינה על בלעדיות השימוש וההחזקה של מיטלטלין המגלמים את חומר המחשב.

מוצע לקבוע עוולה מיוחדת כדי להבליט בי האינטרס המוגן בעוולה הוא השימוש בחומר המחשב המגולם בחפץ הפיזי, דבר אשר ימנע טענה אפשרית לפיה יש לפצות רק בשל שווים של המיטלטלין גרידא, ולא בשל שווי של

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

פרק ד' – תיקוני חקיקה

זימון א' – דיני ראיות

14. בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971³, בפרק ב' –
תיקון פקודת הראיות (1) בסימן ה' –

(א) בכותרת, במקום "רשומות בנקאיות" יבוא "רשומה מוסדית";

(ב) במקום סעיפים 35 ו-36 יבוא:

"הגדרות 35. בפרק זה –

"רשומה מוסדית" – מסמך, לרבות פלט, אשר גערך על ידי מוסד;

"עסק" – לרבות משלח יד;

"רשות ציבורית" – המדינה, וכל אדם אשר מספק שירות לציבור;

"מוסד" – עסק או רשות ציבורית;

"תאגיד בנקאי" – כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1980⁴, ולרבות בנק ישראל;

"בית משפט" – לרבות בית דין;

"הליך משפטי" – הליך בבית משפט או בבית דין שאפשר להביא בו ראיות;

"פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ד-1994⁵.

36. רשומה מוסדית שנערכה במהלך גיהולו הרגיל של מוסד תשמש כראיה קבילה להוכחת אמיתות תוכנה בכל הליך משפטי, אם נתקיימו כל אלה:

קבילות רשומה מוסדית

דבריו הסבר

הרישום המכטיחה ברישומות ואין צורך להוכיח ברישומות ביחס לרשומה המוגשת כראיה;

(2) הסתברות של אמיתות החומר שנרשם ברשומה;

(3) לגבי פלט – דרכי השמירה של נתוני המחשב וסבירותם.

כן מוצע לפשט את הדין לענין העתק צילומי של רשומה מוסדית; עוד מוצע לקבוע שדינו של פלט שהוא רשומה מוסדית, יהיה כדין מקור.

מטרתה של הצעת החוק היא לשחרר את הרשומה המוסדית מהטענה של חוסר קבילות רק לגבי הכללים של ערות שמיעה והראיה הטובה ביותר; סייגים אחרים לקבילות יחולו כמוכן גם לגביה.

סעיף 14 תכליתו של התיקון המוצע לפקודת הראיות היא לאפשר קבילותן של רשומות מסוימות, לרבות פלט מחשב, כראיה. התיקון מתייחס לרשומות שנעשות במהלך הרגיל של גיהול עסק או משלח יד או במהלך פעילותה של רשות ציבורית בלבד.

הצעת החוק מרחיבה את הוראות הדין הקיים, שחל היום רק לגבי רשומות של תאגיד בנקאי, תוך פישוט התנאים הדרושים לקבילות ראיה מסוג זה.

מוצע שרי יהיה בהוכחת אלה:

(1) הרולריות של רישום ברישומי הנדרשת כדי להבטיח אמיתות. בהתאם להצעה די להוכיח את שיטת

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

⁵ ס"ח התשנ"ד, עמ' ...

- (1) הרשומה היא מסוג הרשומות, אשר במהלך ניהולו הרגיל של המוסד, נהוג לערוך אותן בסמוך להתרחשות האירוע נשוא הרשימה;
- (2) דרך עריכת הרשומות מאתו סוג במוסד, יש בה כדי להעיד על אמיתותן;
- (3) היתה הרשומה פלט – הוכח, בנוסף, כי המוסד נהוג לנקוט אמצעי הגנה סבירים מפני חדירות למחשב ומפני שיבוש בעבודתו.

(ג) סעיף 37 – יימחק;

(ד) בסעיף 38, במקום "שהבנק", יבוא "שתאגיד בנקאי", במקום "ספר בנקאי שתוכנו" יבוא "רשומה מוסדית של תאגיד בנקאי שתוכנה" ובמקום "בספר" יבוא "ברשומה המוסדית";

(ה) בסעיף 39 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "שבספר בנקאי" יבוא "שרשומה מוסדית של תאגיד בנקאי";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "הבנק" יבוא "התאגיד הבנקאי" ובמקום "לבנק" יבוא "לתאגיד הבנקאי";

(ו) אחרי סעיף 39 יבוא:

39א. היה הפלט חיווי דיעה בענין שכמדע, מחקר, אמנות, ידיעה מקצועית או ענין שברפואה, לא יהיה הפלט קביל כראיה, אלא אם כן הוגש בהתאם להוראות כל דין הקובע את אופן הגשתה של עדות בענינים אלה.

39ב. הוראות סימן זה לא יהיה בהן כדי להכשיר ראייה שאינה קבילה מחמת טעם אחר, שאיננו הכלל האוסר עדות שמיעה או הכלל האוסר המצאת העתקה של מסמך, ולא יהיה בו כדי לפסול או להגביל הגשת ראייה שהיא כשרה לפי הכללים האמורים או לפי כל דין אחר.

(2) בסימן ו' –

(א) אחרי סעיף 41 יבוא:

41א. ניתן להוכיח תוכנה של רשומה מוסדית על ידי העתק צילומי של הרשומה.

41ב. פלט שהוא רשומה מוסדית לא ייחשב כהעתק המסמך הטובה כלל הראיה שעל בסיסו הופק, אלא כמקור.

(ב) בסעיף 42, במקום "סעיף 41", יבוא "סימן זה" ובמקום "הסעיף האמור" יבוא "סימן זה".

סימן ב' – דיני האזנת סתר

15. בסעיף 1 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979 – תיקון חוק האזנת סתר
- (1) במקום ההגדרות "האזנה", "האזנת סתר" ו"שיחה" יבוא:
"האזנה" – האזנה לשיחת הזולת, קליטתה או העתקתה והכל באמצעות מכשיר;
"האזנת סתר" – האזנה ללא הסכמת אף אחד מבעלי השיחה;
"שיחה" – כדבור או כהעברת מסר בזק, לרבות בטלפון, ברדיו-טלפון, ברדיו-טלפון נייד, במכשיר קשר אלחוטי, בפקסימיליה, בטלקס, בטלפרינטר, בתקשורת בין מחשבים או באמצעי בזק אחר.
(2) בסופו יבוא:
"מחשב" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ד-1994;
"בעל שיחה" – המדבר או מי שהשיחה היתה מיועדת אליו, או המעביר או המקבל מסר בזק, למעט נותן שירותי בזק כדיון;
"בעל רשיון". "בזק", "מסר בזק", "קו בזק", "מיתקן בזק" ו"שירות בזק" – כמשמעותם כחוק הבזק, התשמ"ב-1982, או על פיו.

סימן ג': דיני חיפוש ותפיסה

16. בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 – תיקון פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)
- (1) בסעיף 1 –
- (א) בהגדרת "הפגץ", במקום "או בעל חיים" יבוא "בעל חיים או חומר מחשב";
(ב) אחרי הגדרת "הפגץ" יבוא:
"מחשב", "חומר מחשב" ו"פלט" – כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ד-1994.

דברי הסבר

מוצעת, אם כן, הרחבה מתאימה של ההגדרות בחוק האזנת סתר, כך שיהיו דרכי תקשורת חדישות, כגון תקשורת מחשבים.

סעיף 16 הוראות החיפוש שבפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשל"ט-1979, אינן כוללות הוראות לחיפוש בחומר מחשב ומוצע לתקן.

מוצע שהגדרת "הפגץ" תכלול גם חומר מחשב. תיקון זה יאפשר גם חיפוש מידע או תוכנה המצויים במחשב או חשויים לו.

לסעיף 16 המוצע:

מוצע שסמכות חדירה למחשב תיעשה על-פי הכללים החולשים על ביצוע חיפוש. יש מקום להבחין בין התקשורת או התחברות עם מחשב, דבר שהוגדר כחדירה למחשב, לבין התחברות או התקשורת לקווי התקשורת של המחשב, דבר שהוגדר כהאזנה בחוק האזנת סתר. הבחנה זו נדרשת לאור ההגדרה הרחבה של מחשב הכוללת גם את מערכות התקשורת של המחשב.

סעיף 15 מידע רב מורם במערכות תקשורת בין מחשבים: קליטתו בסתר מהווה למעשה מקרה מיוחד של האזנת סתר. ראוי לכן כי הכללים הנוהגים בענין האזנת סתר יהולו גם על קליטה של מידע כאמור.

ההצעה מבחינה בין חדירה למחשב מסוים, המהווה פלישה לתחום פרטי של המשתמש במחשב, וכמוה בכניסה לחציו, לבין האזנה לרובי תקשורת בין מחשבים. הכללים שיחולו במקרה הראשון הם הכללים האוסרים הסגת גבול; היתרים לחדירה כזו מטעמי הקרה יינתנו לפי דיני החיפוש. מוצע שהאזנה, כאמור במקרה השני, לא תיבדל מכל האזנת סתר אחרת. כן מוצע שהכללים המתירים האזנת סתר על פי חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979, יהולו גם על קליטת המידע המורם במערכות תקשורת בין מחשבים.

⁶ ס"ח התשמי"ב, עמ' 218.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(2) אחרי סעיף 31 יבוא:

"חדירה למחשב 31א. (א) חדירה למחשב, וכן הפקת פלט תוך חדירה כאמור, יראו אותם כחיפוש; וייעשו עליהם בעל תפקיד המיומן לביצוע פעולות כאמור; לענין זה, "חדירה למחשב" – התקשרות או התחברות עם מחשב, אך למעט חדירה למחשב שהיא "האזנה" לפי חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979.

(ב) הוראות חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979, לא יחולו על מה שנקלט מתקשורת בין מחשבים אגב חיפוש לפי סעיף זה."

(3) בסעיף 32 –

(א) סעיף קטן (ב) יסומן (ג), ובו, במקום המלים "סעיף קטן (א)" יבוא "סעיף זה";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בפרק זה, לא ייתפס מחשב או דבר המגלם תומר מחשב, אם הוא משמש מוסד כהגדרתו בסעיף 35 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, אלא על-פי צו של בית המשפט; תוקפו של צו שניתן שלא במעמד המחזיק במחשב או בדבר המגלם תומר מחשב, לא יעלה על 48 שעות; בית המשפט שנתן את הצו רשאי להאריכו לאחר שניתנה למחזיק הודמנות להשמיע טענותיו; לענין זה לא יובאו שבתות ומועדים במנין השעות."

פרק ה' – הוראות שונות

17. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לתקנת תקנות לביצועו.

18. תחילתו של חוק זה כעבור שלושה חודשים מיום פרסומו. תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 32(ב) המוצע:

מוצע לתקנות הגנה מיוחדת מפני תפיסה לגבי מחשב או תומר מחשב, אשר משרת עסק או רשות ציבורית, זאת כדי למנוע שיבושים בפעולת העסק או הגוף הציבורי; תפיסה של מחשב או תומר מחשב כאמור תיעשה רק בפיקוח שיפוטי ולתקופה מוגבלת.

מוצע לאפשר, במהלך חיפוש, הפקתו של פלט כתחליף להעתקת תומר.

במחשבים בעלי מערכות תקשורת תיתכן קליטה של תומר חדש המתקבל במחשב בזמן החיפוש, אף שיש בזה מרכיב התנהגותי של האזנת סתר, מוצע להבהיר שחומר שנקלט כאמור, תוך ביצוע צו חיפוש, אינו כפוף להוראות חוק האזנת סתר, המחייב קבלת צו מיוחד כדי לבצע את האזנת הסתר.

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת:

[825] **הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 16) (הוצאת מעוקלים בנוכחות קטין),
התשנ"ד-1994***

הוספת סעיף 21א1. אחרי סעיף 21 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹, יבוא:

"הוצאת מעוקלים בנוכחות קטין 21א. לא יוצאו מיטלטלין שעוקלו, מרשותו של חייב, אם במקום נוכח קטין בלבד ולא נמצא עמו הורדו, אפוטרופסו או אחראי אחר עליו, זולת אם קבע המוציא לפועל, כי בשים לב לנסיבות לא ניתן לבצע את הוצאת המיטלטלין שעוקלו בדרך אחרת, אלא בנוכחות הקטין."

ד ב ר י ה ס ב ר

לרעה בהוראת סעיף זה על-ידי חייבים, מוצע לאפשר למוציא לפועל לבצע עיקולים כאשר אין בידיו דרך אחרת לבצעה.

חברי הכנסת: לימור לבנת, דליה איציק, יוסף בא-גד, נעמי בלומנטל, עבד אלוהב דראושה, רחבעם זאבי, אליעזר זנדברג, נעמי חזן, שאול יהלום, יצחק לוי, ענת מאור

ביום על-פי החוק ניתן לבצע עיקולים בבית משפחה החייב ולהוציא מיטלטלין אף בנוכחות קטין מבני המשפחה בהעדר הוריו או אפוטרופסיו.

הוצאת מיטלטלין שעוקלו בפני הקטין בלבד, שלא בנוכחות הוריו, עשויה להוות תוויה טראומטית ביותר עבורו, ולהביא לפגיעה קשה בו. על כן מוצע לאסור על ביצוע עיקולים במצבים אלה. עם זאת, כדי למנוע שימוש

¹ הצעת חוק מס' תשכ"ז: הועברה לוועדה ביום כ' בסיון התשנ"ג (9 ביולי 1993).
² ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשנ"ב, עמ' 146; הצ"ח התשנ"ד, עמ' 403.

[826] **הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 17) (הוצאה לפועל בעניני מזונות),
התשנ"ד-1994***

הוספת סעיף 69א1. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 69 יבוא:

"תשלום בשיעורין של טוב מזונות 69א. ראש ההוצאה לפועל רשאי, במקרים מיוחדים ומטעמים שיירשמו, להורות על תשלום בשיעורין של חובות בעניני מזונות בהתאם לקבוע בסעיף 69, אם חובות כאמור הצטברו בשל אי פרעון במועדים שנקבעו לכך או בשל היות החוב הפסוק כולל תשלום בשל תקופה שקדמה למתן פסק הדין, והכל אם אין ביכולתו של החייב לעמוד בפרעון במועדים שנקבעו בפסק הדין."

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לתקן את חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 **סעיף 1** מוצע להסמיך את ראש ההוצאה לפועל לפרוס תשלומים בשל חובות מזונות שהצטברו והחייב אינו יכול לפרוע אותם. (להלן – החוק), במספר נושאים בעניני חובות בשל מזונות.

¹ הצעת חוק מס' תרל"ה: הועברה לוועדה ביום כ' בשבט התשנ"ד (1 בפברואר 1994).
² ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשנ"ב, עמ' 146; הצ"ח התשנ"ד, עמ' 486.

2. האמור בסעיף 74 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא: תיקון סעיף 74

"(ב) החליט ראש ההוצאה לפועל ליתן צו מאסר כנגד החייב כאמור בסעיף קטן (א), ישלח לו המוציא לפועל התראה ולא יבוצע צו מאסר אם לא קדם לו משלוח ההתראה.

(ג) חייב שנאסר כאמור בסעיף זה, וטוען כי פרע את החוב נושא הצו, יובא ללא דיחוי לפני ראש ההוצאה לפועל שידון בטענתו בהתאם לקבוע בסעיף 19."

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 74 לחוק ולהתנות ביצוע צווי מאסר במשלוח התראה לחייב, וכך לקבוע כי יש להביאו ללא דיחוי לפני ראש ההוצאה לפועל, אם הוא נעצר אך טוען כי פרע את חובו.

חברי הכנסת: יצחק לוי, חיים אורון, אברהם בורג, נעמי בלומנטל, תמר גוז'נסקי, אלי דיין, רענן כהן, אברהם פורז, דוד צוקר

[827] **הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 10) (תנאי כשירות של מנכ"ל ויו"ר דירקטוריון) התשנ"ד-1994***

1. תיקון סעיף 16א **1.** בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 16א(1), אחרי המלים "השכלה גבוהה אחרת" יבוא "הכל".

2. תיקון סעיף 24 **2.** בסעיף 24(ג) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "אולם במקרים חריגים ניתן לבחור במי שלא מתקיים בו התנאי האמור בפסקה (1) שבאותו סעיף, אם הוא בעל נסיון מצטבר של שתיים-עשרה שנים לפחות בתפקיד או ככהונה כאמור בפסקה (2) שבאותו סעיף, ובלבד שמהן שש שנים לפחות בגופים בעלי היקף פעילות שאינו נופל מזה של החברה שבה הוא מועמד לכהן והועדה לבדיקת מינויים אישרה שקיימים נימוקים מיוחדים לבהירה כאמור".

3. תיקון סעיף 37 **3.** בסעיף 37(ג) לחוק העיקרי, אחרי "שבאותו סעיף" יבוא "אולם במקרים חריגים ניתן למנות מי שלא מתקיים בו התנאי האמור בפסקה (1) שבאותו סעיף, אם הוא בעל נסיון מצטבר של שתיים עשרה שנים לפחות בתפקיד או ככהונה כאמור בפסקה (2) שבאותו סעיף, ובלבד שמהן שש שנים לפחות בגופים בעלי היקף פעילות שאינו נופל מזה של החברה שבה הוא מועמד לכהן והועדה לבדיקת מינויים אישרה שקיימים נימוקים מיוחדים למינוי כאמור".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 מוצע לתקן את סעיף 1 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, ולקבוע בו במפורש כי יכול אדם להיות בעל תואר אקדמי אחר זולת המקצועות כגון כלכלה ומשפטים המנויים באותו סעיף היום או שהשלים לימודי השכלה גבוהה אחרת, ובלבד שגם התואר האקדמי האחר או הלימודים האחרים הינם בתחום עיסוקה העיקרי של החברה.

סעיפים 2 ו-3 מוצע תיקון שגם הממשלה הציעה בסוגית כשירות לכהונה של מנכ"ל ויו"ר דירקטוריון של חברה ממשלתית. מוצע, במקרים חריגים, לאפשר המרת השכלה אקדמית בנסיון רב שנים, כך שניתן יהיה למנות אנשים עתירי נסיון ניהולי במערכות גדולות, עסקיות וציבוריות, היכולים לנהל ולתרום לחברה ממשל-תית ספציפית וזאת אף על פי שנסיבות חייהם ותפקידיהם בעבר לא אפשרו להם לרכוש או להשלים השכלה גבוהה כנדרש בחוק.

חבר הכנסת אלי דיין

* הצעת חוק מס' אשפ"ו; הועברה לוועדה ביום כ"ו באדר התשנ"ד (9 במרס 1994).
1 ס"ח התשל"ה, עמ' 132; התשנ"ג, עמ' 162; הצ"ח התשנ"ד, עמ' 460.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם הועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת:

[828] **הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 25) (סדרי הדין בועדה),
התשנ"ד-1994***

1. בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]¹, בסעיף 18, במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא:

"(א) הונח הדין וחשבון על שולחן הכנסת, תדון בו הועדה ותגיש לכנסת את סיכומיה והצעותיה לאישור, והיא רשאית להגישם פרקים פרקים.

(ב) לא הגישה הועדה את סיכומיה והצעותיה, כאמור בסעיף קטן (א), תדון הכנסת בדין וחשבון עם הנחת הדין וחשבון שלאחריו, על שולחן הכנסת."

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי המצב הקיים, אמורה ועדת הכנסת לענייני ביקורת המדינה להגיש סיכומים והמלצות המתייחסים לדו"ח המבקר – תוך שלושה חודשים וחצי מיום הנחת הדו"ח על שולחן הכנסת.

חבר הכנסת דוד מגן

* הצעת חוק מס' אתש"ג; הועברה לועדה ביום ב' בסיון התשנ"ד (12 במאי 1994).
¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 92; ס"ח התשנ"ד, עמ' 144; הצ"ח התשנ"ד, עמ' 460.

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם ועדת החוץ והבטחון של הכנסת:

[829] **הצעת חוק שירות בטחון (תיקון מס' 7) (קריאה לשירות מילואים),
התשנ"ד-1994***

1. בחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986¹, אחרי סעיף 27 יבוא:

"קריאה לשירות מילואים
27א. (א) הכללים בדבר הקריאה לשירות מילואים לפי פרק זה ובכללם זכויותיו וחובותיו של יוצא צבא הנקרא לשירות מילואים, ייקבעו בפקודות הצבא כמשמעותן בסעיף 2 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955².

(ב) הכללים האמורים בסעיף קטן (א), יובאו לידיעת יוצא הצבא הנקרא לשירות מילואים בדרך שיקבע שר הבטחון בתקנות."

ד ב ר י ה ס ב ר

יוצאי צבא הנקראים למילואים אינם מודעים לפרקי הזמן הקבועים בחוק לגבי התראות לזימון למילואים, למספר ימי המילואים המרבי שעליהם לשרת בשנה לפי התקן דרגות וגיל, לפרקי הזמן המותרים בין שירות לשירות, למספר הקריאות החד-יומי המותר וכדומה.

לאחרונה רבים המקרים שבהם נגרם ליוצאי צבא נזק כתוצאה מקריאתם לשירות מילואים, כשאין בידם המידע

חברת הכנסת נעמי חזן

* הצעת חוק מס' תרפ"ו; הועברה לועדה ביום ג' בכסלו התשנ"ד (17 בנובמבר 1993).
¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשנ"א, עמ' 212; הצ"ח התשנ"ד, עמ' 312.
² ס"ח התשט"ו, עמ' 171.